

1882

KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

BANKACILIK SEKTÖRÜ

“2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

Hacı Dede Hakan KARAGÖZ

Araştırma Raporu

Ekonomik Araştırmalar ve Proje Müdürlüğü

KONYA
Şubat, 2023
www.kto.org.tr

İÇİNDEKİLER

1. GİRİŞ.....	2
2. 2022 YILI DEĞERLENDİRMESİ	2
3. 2023 YILI BEKLENTİLERİ	6
4. KAYNAKÇA.....	7

1. GİRİŞ

2022 yılında Türkiye’de ve dünyada gündemi, enflasyondaki gelişmeler belirlemiştir. Dünya genelinde artan fiyat artışlarına ilave olarak Türkiye’de de tüketici enflasyon %85’e çıkarak son 24 yılın, üretici fiyatları ise %157’ye çıkarak son 27 yılın zirvesini görmüştür. Ardından birçok kesimi ilgilendiren asgari ücret konusu gündemdeki yerini almıştır. 2022 yılında yaşanan yüksek enflasyon ortamı asgari ücrete 16 yıl sonra ilk defa ikinci kez zam yapılmasına neden olmuştur. 2021 yılında altın ve dövizde yaşanan hareketliliğe karşı Aralık ayında önlemler alınmıştır. 2022 yılında ihracatta ve ithalatta rekor artışların yaşandığı bir yıl olmuştur. Buna istinaden ekonomi, büyümesini sürdürmüştür. Son olarak 2022 yılının sonlarına doğru emeklilikte yaşa takılanlar gündeme gelmiş ve konuyla ilgili çalışmalar başlamıştır.

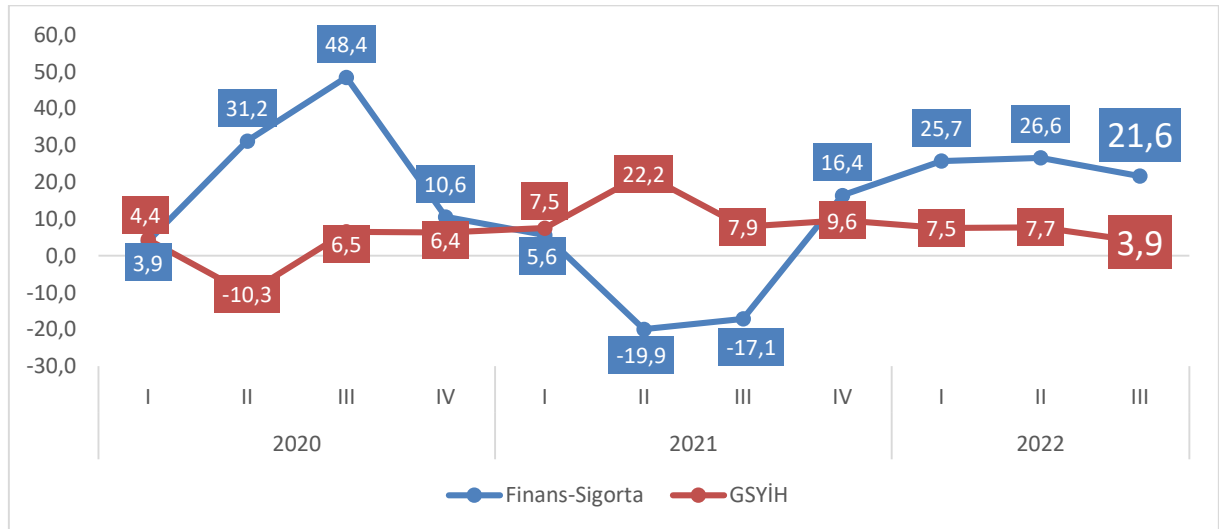
Bu çalışmada bankacılık sektörünün 2022 yılındaki mevcut durumu ve 2023 yılında sektördeki beklentiler ele alınmaktadır.

2. 2022 YILI DEĞERLENDİRMESİ

2022 yılının üçüncü çeyreğinde Türkiye ekonomisi %3,9 oranında büyürken finans ve sigortacılık sektörü %21,6 oranında büyüme eğilimi göstermiştir. Buna istinaden bu dönemde Türkiye ekonomisi 4,2 trilyon TL’lik ekonomik büyüklüğe ulaşırken; finans kesimi 141 milyar TL’lik büyüklüğe ulaşmıştır. 2021 yılında 211,6 milyar TL’lik ekonomik büyüklüğe sahip olan sektör 2022 yılının ilk üç ayında 362,4 milyar TL’lik büyüklüğe ulaşmıştır.

Son 11 çeyreklik döneme bakıldığında, Türkiye’nin büyüme oranının 2020 yılının ikinci çeyreği hariç devamlı pozitif büyüme gösterdiği görülmektedir. Finans ve sigortacılık sektörü ise bu dönemde 2021 yılının 2. ve 3. çeyrekleri dışında pozitif büyüme gösterdiği ve genel olarak ülkenin büyüme oranından daha fazla büyüme kaydettiği görülmektedir.

Grafik 1. Dönemlere Göre GSYİH ve Finans Sigorta Sektörünün Büyüme Oranları

Kaynak: TÜİK

Bankacılık Sektörü 2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

Türkiye Bankalar Birliği (TBB) verilerine göre 2022 yılında Türkiye’de toplam 52 bankanın 9.661 şubesi faaliyet göstermektedir. Banka çalışan sayısı ise bir önceki yıla göre %1,84 oranında artarak 188.660 kişiye ulaşmıştır.

2020 yılında şube sayısı 10.000 altına düşen bankaların, son beş yıldır şube sayısındaki azalma trendi sürmektedir. 1 Ocak 2022 yılında yürürlüğe giren dijital bankalara ilişkin mevzuat, bu trendin devam edeceğini göstermektedir. Bu yönetmeliğe göre bankalar, kredi kuruluşlarının tüm faaliyetlerini yapabilme hakkı tanınmıştır.

Tablo 1. TBB Verilerine Göre Bankacılık Sektörü

Yıl	Banka Sayısı	Şube Sayısı	Çalışan Sayısı
2018	47	10.454	192.313
2019	47	10.199	188.837
2020	48	9.939	186.612
2021	51	9.792	185.248
2022	52	9.661	188.660

Kaynak: TBB

Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu verilerine göre Aralık 2022 dönemi itibariyle, Bankacılık sektörünün toplam aktif büyüklüğü 14,3 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında sektörün aktif büyüklüğü 2021 yılına göre 5,1 trilyon TL artış göstermiştir.

Aralık 2022 itibariyle en büyük aktif kalemi 7,5 trilyon TL ile krediler, 2,3 trilyon TL ile menkul değerler olarak gerçekleşmiştir. 2022 yılında yıllık bazda aktifler %55,7, krediler %54,8, menkul kıymetler ise %60,5 oranında artış göstermiştir.

Bankaların en büyük fon kaynağı olan mevduatlara bakıldığında ise, 2021 yılına göre %67,1 oranında artış göstererek 8,8 trilyon TL’ye yükselmiştir.

Sektörün diğer verilerine bakıldığında;

- Özkaynaklar %97,1,
- Dönem net karı %366,4,
- Sermaye yeterlilik oranı %5,6,
- Takipteki alacaklar ise %2,1 oranında artış göstermiştir.

Bankacılık Sektörü 2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

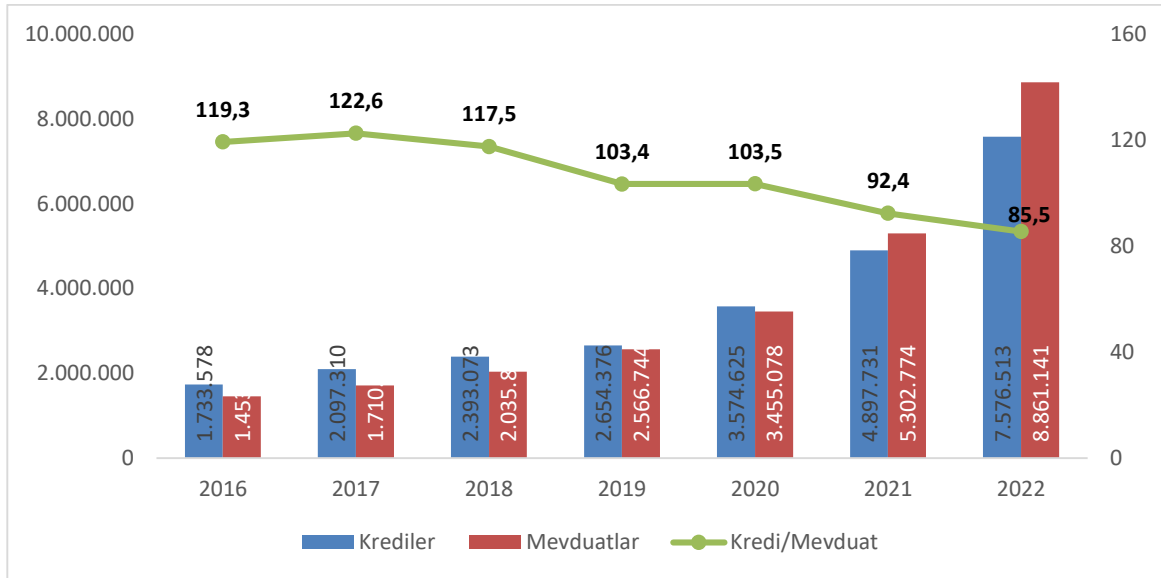
Tablo 2. Bankacılık Sektöründe Mevcut Durum (Milyon TL)

(Milyar TL)	Aralık 2021	Aralık 2022	DEĞİŞİM	
			Tutar	(%)
Aktif Toplamı	9.215.463	14.344.402	5.128.939	55,7
Krediler	4.897.731	7.580.668	2.682.937	54,8
Takipteki Alacaklar	160.104	163.410	3.306	2,1
Menkul Değerler	1.475.849	2.368.546	892.697	60,5
Mevduat	5.302.774	8.861.141	3.558.367	67,1
Özkaynaklar	713.946	1.407.074	693.128	97,1
Dönem Kar / Zararı	92.942	433.457	340.515	366,4
Sermaye Yeterliliği Standart Oranı * (%)	18	19	1	5,6

Kaynak: BDDK, Türk Bankacılık Sektörü Temel Göstergeleri

2022 yılında Türkiye’de kullanılan krediler bir önceki yıla göre %54,7 artarak 7,5 trilyon TL’ye, mevduatlar ise %67,1 oranında artarak 8,86 trilyon TL’ye yükselmiştir. Kredi mevduat oranı (KMO), bankaların likidite durumunu ölçmek amacıyla takip edilen göstergelerden bir tanesidir. Oran, bankaların bilançolarındaki en önemli varlık kalemi olan kredilerin, temel fonlama kaynağı olan mevduatlar ile ne ölçüde karşılandığını göstermektedir. Bu oran 2017 yılında %122,6 düzeyinde iken 2022 yılında %85,5 seviyesine düşmüştür.

Grafik 2. Krediler, Mevduatlar ve Kredi/Mevduat Oranı

Kaynak: BDDK

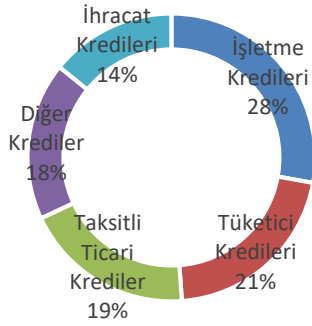
2022 yıl sonu itibariyle toplam krediler 7,5 trilyon TL’ye yükselmiştir. Krediler bir önceki yıla göre %54,8 oranında artış göstermiştir. Kredilerin %49’unu işletme ve tüketici kredileri oluşturmaktadır. 2022 yılında 1,43 trilyon TL’lik işletme kredilerine karşılık 1 trilyon TL’lik

Bankacılık Sektörü

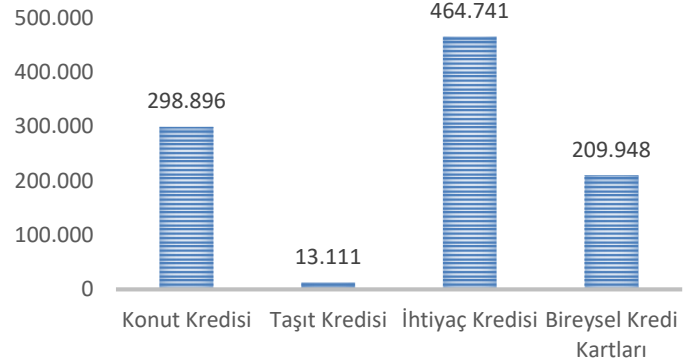
2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

tüketici kredisi kullanılmıştır. Tüketici kredilerinin içerisinde ise ilk sırada 464 milyar TL'lik kredi hacmi ile ihtiyaç kredisi yer almaktadır. İhtiyaç kredisinin ardından 298 milyar TL'lik kredi hacmiyle konut kredisi gelmektedir.

Grafik 3. Kredilerde İlk Beş Kredi Türü

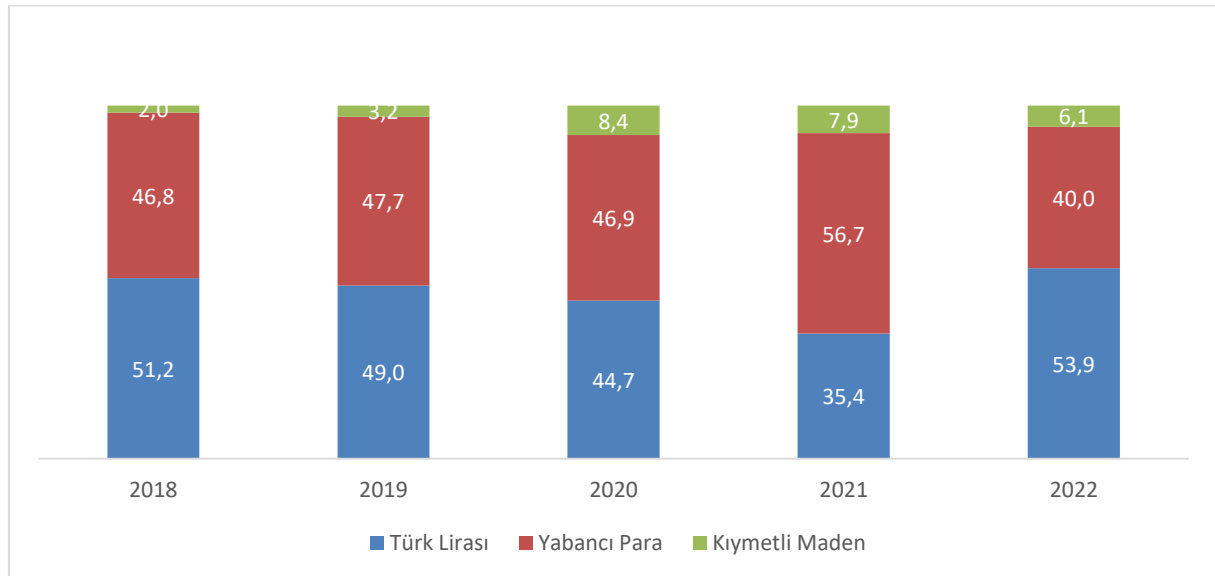
Grafik 4. Tüketici Kredilerinin Dağılımı (%)

Kaynak: BDDK

Mevduatların alt kısımlarına bakıldığında toplam mevduat içerisinde yabancı para ve kıymetli madenler mevduatının payı 2021 yılında %64,6 iken 2022 yılında bu oran %46,1'e gerilemiştir. Bu azalmada en önemli faktör, 2021 yılı sonunda yaşanan döviz kurlarındaki artış ve buna bağlı olarak yaşanan dolarizasyon sürecine karşılık geliştirilen kur korumalı mevduat sistemidir. Bu sistemle döviz tevdiat hesabı olan mudilerin, kurdan kaynaklı zararları karşılanması taahhüt edilmiş ve elde edecekleri faiz ve kar payının vergiden istisna tutulması teşviği getirilmiştir.

Grafik 5. Mevduatların Dağılımı

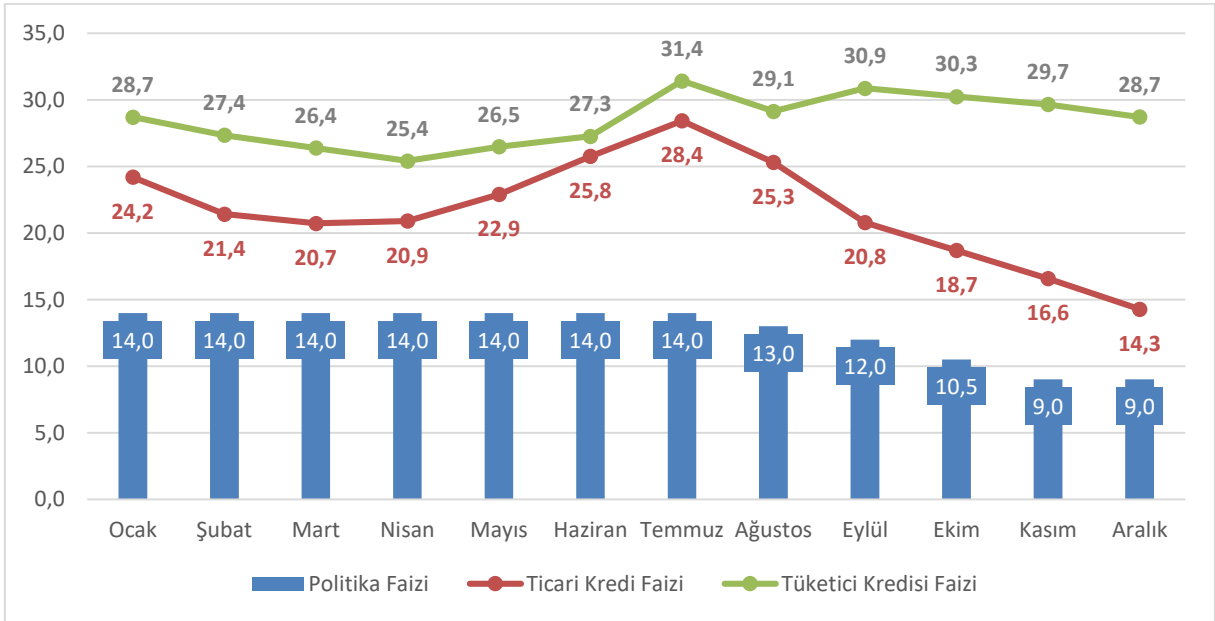
Kaynak: BDDK

Bankacılık Sektörü 2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

2022 yılında TCMB tarafından belirlenen politika faizinin bankalar tarafından kullanılan ticari ve tüketici kredilerine yansımaları aşağıdaki şekilde yer almaktadır. Buna göre 2022 yılının ilk yedi ayında %14 düzeyinde olan politika faizine karşılık bankalar tarafından kullanılan ticari ve tüketici kredileri oldukça yüksek düzeyde seyretmiştir. 2022 yılını Ağustos ayından itibaren uygulanan faiz indirimleri, ticari kredilere yansyarak düşmesine ve Aralık ayında ortalama %14,3 düzeyine gerilemesine neden olmuştur. Bu kapsamda, TCMB tarafından yapılan toplamda 500 baz puanlık faiz indirimine karşılık ticari kredi faizleri yaklaşık %50 oranında düşmüştür.

Buna karşılık politika faizinin tüketici kredilerine yansımaları daha sınırlı olmuştur. Temmuz ayında %14'lük politika faizine karşılık bankaların kullandığı ortalama tüketici kredisi faizleri %31,4 düzeyindedir. Aralık ayında ise %9'luk politika faizine karşılık tüketici kredi faizleri ortalama %28,7 düzeyinde gerçekleşmiştir.

Grafik 6. TCMB ve Piyasa Faizleri

Kaynak: BDDK

3. 2023 YILI BEKLENTİLERİ

Cumhurbaşkanlığı tarafından yayımlanan "Orta Vadeli Program (2023-2025)" raporunda finansal istikrar başlığı altında; tasarrufların artırılması, sermaye piyasalarının geliştirilerek finansmana erişimin kolaylaştırılması ve finansal okur yazarlığın yaygınlaştırılması amaçlanmaktadır. Bu kapsamda 2023 yılında bankacılık sektörüne yönelik politikalar ve alınacak tedbirler şu şekilde sıralanmaktadır:

- Türk lirasının cazibesini artırmaya yönelik politikalar geliştirilecek,

Bankacılık Sektörü 2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

- TL cinsi mevduatın toplam içerisindeki payını yükseltilmesine yönelik teşvik mekanizmaları uygulanacak,
- Ödemelerde Açık Bankacılık ve Kamu Ödeme Geçidi projeleri devreye alınacak ve FAST ve TR Karekodlu ödemeler yaygınlaştırılacak,
- Milli kart sistemi olan TROY'un kullanımı yaygınlaştırılacak,
- Dijital Türk Lirasının testlerine başlanacaktır.

2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programına göre mali piyasalara ilişkin belirlenen politika ve tedbirler şu şekildedir:

- İkili anlaşmalarla yerel para cinsinden ticaret imkanları artırılacak,
- Blokzincir tabanlı dijital merkez bankası parası uygulamaya konulacak,
- İstanbul Finans ve Teknoloji Üssü kurulacaktır.

Ayrıca bu kapsamda programda belirlenen hedefler şu şekildedir:

Tablo 3. Bankacılık Sektörü Performans Göstergeleri

Performans Göstergeleri	Birim	2021	2022	2023
Bankacılık Kredileri / GSYH	Yüzde	67,6	61,9	64,3
Katılım Bankaları Kredilerinin Toplam Krediler İçindeki Payı	Yüzde	6,9	7,5	8,1
BİST Piyasa Kapitalizasyonu/GSYH	Yüzde	30,1	32,1	32,3
Özel Sektör Borçlanma Araçları Nominal Stoku/GSYH	Yüzde	1,4	1,2	1,3

Kaynak: 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı

Sonuç olarak bankacılık ve finans sektöründe 2023 yılında TCMB liralama stratejisine uygun olarak TL ile işlemlerin artırılacağı, finans alanında dijital hizmetlerin daha fazla hayatımızda yer alacağı ve ekonomik büyümeye bağlı olarak bankaların aktif, kredi ve mevduat yapısının artarak devam edeceği öngörülmektedir.

4. KAYNAKÇA

- <https://tr.investing.com/analysis/turkiye-ekonomisinde-2022de-hangi-gelismeler-ne-kt-200490442>
- [https://tcmbblog.org/wps/wcm/connect/blog/tr/main+menu/analizler/turkiyede_kredi_mevduat_oraninin_dinamikleri#:~:text=Kredi%2Dmevduat%20oran%C4%B1%20\(KMO\),%C3%B6%C3%A7%C3%BCde%20kar%C5%9F%C4%B1lanabildi%C4%9Fini%20g%C3%B6sterir%5B1%5D.](https://tcmbblog.org/wps/wcm/connect/blog/tr/main+menu/analizler/turkiyede_kredi_mevduat_oraninin_dinamikleri#:~:text=Kredi%2Dmevduat%20oran%C4%B1%20(KMO),%C3%B6%C3%A7%C3%BCde%20kar%C5%9F%C4%B1lanabildi%C4%9Fini%20g%C3%B6sterir%5B1%5D.)
- <https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/tr/pdf/2022/05/bankacilik-sektorel-bakis.pdf>
- <https://www.procompliance.net/ulkemiz-finansal-ekosistemi-acisindan-2023-yili-programi/>

1882
KONYA TİCARET ODASI
KONYA CHAMBER OF COMMERCE

Bankacılık Sektörü 2022 Değerlendirmesi ve 2023 Beklentileri

- https://www.tcmb.gov.tr/wps/wcm/connect/fb7ecbae-31a2-4600-bc81-b605ba10bc58/2023_Para+Politikasi_ve_Liralasma_Stratejisi.pdf?MOD=AJPERES
- <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2473250>
- Orta Vadeli Program (2023-2025)
- 2023 Yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı